

Erdal Doğan: 24 Nisan taziye mesajına dair

Posted on 30/04/2014

Başbakan Erdoğan, 1915 Ermeni soykırım kurbanlarına ilişkin taziye mesajı içeriğinin bir tarafında faille kurbanı eşitlemiş, öte yanda katledilenlerin sanki bilinmeyen bir başka devlet vatandaşlarıymış ve doğal affet ya da öngörülemez bir kaza sonucu kurban gitmişler gibi algılanmaya ve algılatmaya açık potansiyeli taşımış olsa da ve herhangi bir özrü içermese de yine de gündem oluşturmayı başarmış durumdadır.

Dışişleri Bakanı Davutoğlu, amacı hiç saklamaya gerek duymadan, devlet ve hükümetin dış kamuoyunda bozulmuş imajını tazeleme amacıyla yapılmış olduğunun altını çiziverdi. Böylelikle hükümetin Gezi, yolsuzluk soruşturması, yargıya müdahale, Twitter ve YouTube yasakları, Suriye politikası ile yıpranmış iç ve dış politikası kısa süreliğine de olsa gündem dışı kalmış oldu.

Bir başka gerçek ise, önceki yıllarda ABD Temsilciler Meclisi'nden ve bu ay da Senato'dan geçmiş bulunan Ermeni Soykırım Yasa Tasarısı'nın Kongre'de görüşme aşamasına geldiği bir aşamada, hükümetin politik bir ön alma taktiği ile ABD'deki bu gelişmeleri belirsiz bir süre donduracak potansiyeli yaratmış olmasıdır. Keza 2015 yılına bir yıldan az bir zaman kaldı, Obama ve hükümeti bu konuda somut bir adım atma yükümlülüğünde görüyorlar kendilerini. Bu adımdan önce, ABD'nin küçük de olsa bu ilk adımı Türkiye'nin atması konusunda onu sürekli cesaretlendirecek beyan ve girişimlerini de hatırlamak gerek.

Beklenen bu küçük adım olan taziye açıklamasına tekrar gelecek olursak eğer; bana göre bu küçük adımda kaydadeğer vurgu, "acının paylaşımı" ile "empati"ye dair vurgu ve daha sonra açıklanan, vatandaşlıktan çıkarılmış 1915 Osmanlı Ermenilerinin çocukları ve torunlarına vatandaşlık verilmesi konusunda düzenlemelerin yapılacağına dair beyandır. Yüzyıllık

inkârdan sonra küçük de olsa bu adımların önemi büyüktür.

Çünkü soykırım kavramının çıkmasına neden olan bu büyük felaketi yaşamış Ermenilerin bugüne kadar yaşadıkları trajedi büyük bir umursamazlıkla ret ve inkârla üzerlerindeki soykırım devam ettirilmiş, bununla da yetinilmemiş üstüne ırkçı söylemlerle her türlü düşmanlaştırma söylemi normalize edilmeye çalışılmıştır.

Bugüne kadar soykırım sözleşmesi taraf ülkelerin çoğunun, Ermeni soykırımı üzerine üzerlerine düşen sorumluluğu (sözleşmenin 5 ve 8. maddesi gereği) yerine getirmediği de düşünüldüğünde, Türkiye'nin, umursamazlığı ve inkâr siyasetini nasıl da hoyratça sürdürmüş olduğu da hepimizin malumu!

SÖZLEŞME SORUMLULUĞU

Soykırım suçunun önlenmesi ve cezalandırılmasına dair BM sözleşmesine taraf olan tüm devletler, 5 ve 8. Madde kapsamında üzerlerine düşen tüm sorumlulukları yerine getirmekle, parlamentolarında soykırımı tanıma ve inkârını suç kabul eden yasaları geçirmekle mükellefler. Yani siyasi söylemlerle boğulmaya çalışıldığı gibi, parlamentolarda tarih yazılmıyor, insancıl hukukun gereği sözleşmesel sorumluluk yerine getiriliyor.

Fakat tüm mükellefiyetler parlamentolardan çıkacak olsa dahi, geride kalan Ermeniler ve hatıralarına dair mağduriyetin tamamen giderilmeyeceği de bir gerçek.

Kadim Anadolu halkları Ermeniler, Süryaniler ve diğerlerinin kendilerini yalnızca bu parlamentolara endekslemeyeceği de çok rahatlıkla tahmin edilebilir. Çünkü binlerce yıllık kültür ve geleneğin bu halkların iç ve dış dünyasındaki yansıması ve beklentisinin, tümüyle Türkiye'ye yani vatanları olan ülkeye çevrilmiş olmasıdır. Yani tedavi, hasta düşürüldükleri yerde. Öyle ki hasta düşen yalnız onlar da değil!

Öte yandan sağ kurtulabilenlerin 4000 yıl boyunca kök saldıkları vatanlarından sökülüp atıldıkları, tüm zaman ve mekânın anlamsızlaştığı yerlerde yaşama ve hiç bitmeyen biçimdeki uyum sağlama çabasını gözardı ederek halen soykırımı tartışma konusu yapabilmek, kanayan bu yaraya tuz basmaktan başka bir anlama gelmemektedir. Yine öte yandan katledilenleri sayısal olarak başka acılarla yarıştırmak da o soykırımdaki iradeyi ister istemez dışa vurmaktan başka bir şeyi ifade etmiyor.

Ermenilerin yaşadıkları trajedi halen sürüp giderken, soykırımın 100. yılına doğru yaklaşırken bile bu acıların iç ve dış politik çıkarılara malzeme yapılıyor olunması bile bu acımasızlığın boyutlarını gösterir niteliktedir. Bu minvaldeki en somut gösteriyi ABD ve Fransa sergilemektedir. Özellikle ABD, sözleşmesel yükümlülüğü yerine getireceğine en az 30 yıldır Ortadoğu ve Kafkasya'daki çıkarları için soykırım tasarısını masada en son kart olarak saklamayı yeğlemekte, Fransa farklı dengelerle benzer yaklaşımla inkâr yasasını elinde tutmakta, İngiltere ve Almanya ise tüm olup bitenlere en hafifinden seyirci kalmakla yetinmekteler.

Fakat bu meselenin çözüm noktasında gelip varacağımız son durak Türkiye'dir ve Türkiye halklarının meseleyi ele alma gerçekliğindedir. Yani doktor da ilaç da buradadır. Konunun siyaseten, hukuken, ahlaken ve en önemlisi de vicdanen ele alınması gereken tek iyileştirici ülke Türkiye'dir ve Türkiye halklarıdır. Yani, çoğu kez tekrar edildiği üzere bu trajediye Ermenilerin anayurdu bu topraklardan çözüm bulunulacak.

Hükümet çevresinden yapılan bu tarihsel açıklamalara rağmen peki neden gerektiği kadar büyük bir heyecanla karşılanmadı?

Bunun birkaç nedenini kendi adıma açıklamam gerekirse eğer; öncelikle Hrant Dink cinayetine dair hükümet üzerine düşen görevi yerine getirmeyerek bu açıklamaları askıda bırakmıştır.

Bir başka neden, Dersim soykırımına dair Başbakan'ın 22 Kasım 2011'de sehven de olsa dillendirdiği özürden bugüne Dersim'de soykırım mağdurlarının mağduriyetleri giderilmediği gibi bölgede halen kültürel soykırım uygulamalarına devam ediliyor olmasıdır. Kızılbaş inancı halen hukuki statüye kavuşturulmadığı gibi bu inancın kutsal mekânlarına barajlar, maden ocakları yapılmaya devam edilmekte, zorunlu din dersleri ile asimilasyonlar sürdürülmektedir. Dersim'de çokça konuşulan Kırmançkinin (Zazaki) UNESCO'nun kaybolan diller listesindeki varlığı devam etmektedir.

Bir başka tereddüt oluşturan tecrübe; hükümetin, kendilerin düşürme, dönüştürme amacı da taşıyan bir derin yapılanma olan Ergenekon davasına karşı 17 Aralık yolsuzluk soruşturması sonrası tutunduğu tutumdur. Hükümetin, bu dava sanıkları ile Gülen Cemaati'ne karşı müttefiklik paydasında buluşarak davayı hiçleştirip, buharlaştırma girişimi halen yürürlüktedir. Bu yapılanmanın hem hedefinde olmuş hem de diğer hedeflere ulaşmada av/kurban olarak seçilen Hıristiyanlar, Aleviler ve Kürtler halen bu gerçeği yaşarken... Davanın önceleri savcısı daha sonra da avukatı olmuş Başbakan'ın; Ermeni meselesinin çözümünde de yeri geldiği zaman bu acılı meseleyi iç ve dış siyasete kurban edip etmeyeceği de belli değildir!

Ayrıca yine çok büyük umutlarla çıkılan barış sürecinde dahi bugüne kadar gelinen aşamaya bakıldığında alınan yol hiç de iç acıcı olmadığı gibi ülke demokratik anayasaya sahip olması gerekirken Teşkilatı Mahsusa'yı fiziken diriltten yeni bir MİT yasasına sahip olmuştur.

O yüzdendir ki yukarıda kısaca anlatmaya çalıştığımız diğer gelişmeler; tüm eksikliklerine rağmen 1915'e dair atılan bu ilk önemli adıma heyecanımızı boğmakta ve geleceğe umutla bakmamızı engellemektedir. Bu adımların sahiciliğini ise zaman kaybetmeden yakın gelecek zamanda atılacak somut adımlar gösterecektir. Çünkü bu acılı meseleyi dış politikada imaj tazeleme için av olarak kullanıp sonra da iç siyasete kurban etmek, soykırım kurbanlarına bir kez daha yaşatılacak en büyük zulüm olur!

Kaynak: [Tara](#)